پژوهش‌های فلسفی

سال ۱۱/ شماره ۲۰/ بهار و تابستان ۱۳۹۶

ناالهیات: تأکیدی بر گریزناپذیری الهیات*

حسن فتح‌زاده**

دانشیار گروه فلسفه، دانشگاه زنجان (نویسنده مسئول)

سمیرا طاهری

دانش‌آموخته کارشناسی ارشد فلسفه دین، دانشگاه زنجان

چکیده

دوران نشانه اساساً دورانی الهیاتی است: هر نظامی که مبتنی بر یک مفهوم اساسی باشد، مفهومی که گردش نشانه‌ها را شکل می‌دهد، از اساس الهیاتی است. این مفهومِ محوری، در هر اندیشه نامی به خود گرفته: واقعیت، جوهر، هستی، حقیقت، خدا، لوگوس، عقل، غایت و... در این نظام(های) لوگوس-محور، زنجیرهٔ دال‌ها معناداری و ثباتِ خود را از این مدلول استعلایی می‌گیرند. دریدا با خوانش واسازانه اش نشان داد که هیچ مدلولی نمی‌تواند از زنجیرهٔ دلالی بیرون افتاده و زبان را کران‌مند کند. این ایدهٔ انقلابی به فروپاشی نظامِ سلسله‌مراتبی تقابل‌های دلالی و درنتیجه هم‌رتبه و هم‌بودشدنِ دال‌ها می‌انجامد.

با زدایشِ تقابل‌ها و هم‌مرتبه دانستن دال‌ها، منطق تفاوط ظهور می‌کند. در این منطق سخن از مرگ خدا گفتن یاوه است؛ هیچ مرگی در کار نیست، و نیز هیچ زنده شدنی. ما همواره در میانهٔ یک بازی دائمی هستیم. کلمه(لوگوس)، دائماً زدوده و در عینِ حال نگاشته و بازنگاشته می‌شود. نا/الهیات، بطلان ادعای پایان الهیات است؛ نا/نظامِ نوینی است برای آنان‌که در مرزها می‌زیند.

واژگان کلیدی: واسازی، الهیات، نا/الهیات، نوشتار، تفاوط.

* تاریخ وصول: ۹۲/۱۱/۲۸ تأیید نهایی: ۹۳/۱۰/۲۸

** E-mail: hfatzade@gmail.com

کتابخانه مجازی الفبا | بازنشر مقالات و کتب | Alefbalib.com